7/4481

476-3-

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 000.000 / 2001/SPGY/112152
Konu : Yazılı soru önergesi (esas no: 7/4481)

24.06.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 15.06.2001 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-10960 sayılı yazıları.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın ilgide kayıtlı yazılarına ekli soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İsmail CEM
Bak...

Ekler : Soru önergesi yanıtı (2 nüsha)

7/4481 477 -4-

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

Yazılı basında, "Özlerini bulacaklar" başlıklı bir haberde; Atalarının doğup büyüdüğü toprakları gezmek için Türkiye'ye gelen Ermeni asıllı 150 ABD'li, "Türkiye bizim için, her bakımdan çok önemli" şeklinde bir açıklamada bulunmuşlardır. Türkiye'ye ilk kez geldiklerini, Doğu ve Güneydoğu turu yaparak geçmişlerinden izler bulacaklarını söyleyen Ermeni asıllı ABD'li grup, Türklerle aralarında dostluk kuracaklarını da ifade etmişlerdir.

1. İnanç turizmi çerçevesinde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da düzenlenen ve çeşitli etkinliklere katılacak olan, aralarında cerrah ve avukatların da bulunduğu, Ermeni asıllı 150 ABD vatandaşının, bu seyahatlerini normal bir turizm olgusu biçiminde izah edebilir misiniz? Söz konusu grubun, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu ziyaretlerinin özel bir anlamı var mıdır? Var ise, konuya ilişkin, bir inceleme yapılması söz konusu olacak mıdır?

2. Daha düne kadar, muhtelif ülkelerde ve özellikle ABD'de, geçmişte Türkiye'de Ermeni soykırımı yapıldığı iddiası ile, lobi faaliyetleri yaparak parlamentolarından soykırım karan çıkartmak için uğraşan Ermenilerin, bugün, inanç turizmi adı altında, 600 bin Ermeni'nin bağlı olduğu bir kilisenin Başpiskoposu, Khagiag Barsmain'i de yanlarına alarak, seyahat düzenlemeleri ve dostluk edebiyatı yapmaları manidar değil midir? Bu vesile ile, Bakanlık olarak, konunun bir kritiği yapılması düşünülmekte midir?

3. Kısa bir süre Önce, Rum Patriği, Bartholomeos'un Yunanistan'dan getirdiği, soydaşları ile, Anadolu'nun muhtelif il ve ilçelerinde ayinler yaptığı bilinmektedir. Bu gün ise, Ermenilerce inanç turizmi adı altında ki bu seyahatin, Rum Patriği'nin Anadolu'da yaptığı boy gösterme hareketinin bir devamı olduğu söylenebilir mi? Bu durum, ciddi bir araştırmayı gerektirmez mi?

4. Bu iki gelişmenin, Kuzey Irakta kurulduğu söylenen "Haremi Kürdistan" Devleti'nin, Anadolu'da faaliyete geçen uzantıları olarak değerlendirilmesi mümkün müdür? Bakanlık olarak konuyu nasıl izah edersiniz?

YANITLAR:

1 ve 2. Haziran 2001'de Ermeni asıllı ABD vatandaşlarından oluşan yaklaşık 150 kişilik bir turist grubu, "inanç turizmi" çerçevesinde Türkiye'ye bir seyahat gerçekleştirmiştir. Sözkonusu gezi sırasında anılan turist grubunun ziyaret ettiği kentlerimizde kendilerine gerek güvenlik gerek geleneksel Türk misafirperverliği açısından ilgi gösterilmiş, turistlerin de gezi sırasında sakıncalı faaliyetlerde bulunmadıkları görülmüştür.

ABD'den ülkemizi ziyaret eden turistler arasında Ermeni asıllı Amerikan vatandaşları zaten her zaman bulunabilmektedir. Bu konuda herhangi bir kısıtlamaya gitmenin olumsuz sonuçlar doğuracağı, bu kişilerin ABD vatandaşı oldukları göz önünde tutulduğunda Ermeni asıllı olmaları gerekçesiyle seyahatlerini engellemenin ırk, dil ve din temelinde bir ayrımcılık teşkil edeceği ve bir insan hakkı ihlali olacağı takdir buyurulacaktır. Diğer taraftan, resmi bir niteliği bulunmayan inanç turizmine yönelik bu gibi gezilerin, ülkemizin bugünkü şartlarının ve vardığı düzeyin her açıdan tanıtılması bakımından ve ayrıca Ermeni asıllı vatandaşlarımıza

karşı ülkemizde hiçbir önyargının bulunmadığını, ibadetlerini özgürce yerine getirdiklerini yerinde gözlemlemeleri açısından da yararlı olduğu düşünülmektedir.

Anadolu'nun muhtelif il ve ilçelerinde mevcut dini mekanlarda yapılan olağan ibadetlere ilaveten dini açıdan özel anlam ifade eden günlerdeki dini törenler, 27 Ekim 1999 tarihinde ilgili bütün Bakanlık ve Kuruluş temsilcilerinin katılımıyla yapılan eşgüdüm toplantısında alınmış kararlara uygun bir şekilde, mevcut mevzuata uyularak, gerekli güvenlik önlemleri alınarak ve 2000 yılı inanç turizmi kapsamında başlayan uygulama çerçevesinde düzenlenmektedir.

Sözkonusu ibadetlere ülkemize gelen turistlerin yanısıra, ibadet özgürlükleri anayasal garantiler altına alınmış gayrimüslim Türk vatandaşları da katılabilmektedir. Ülkemize gelen Ermeni asıllı ABD vatandaşlarından oluşan grubun gezisi ile bu ibadetler arasında organik bir bağ bulunmamaktadır. Ancak özel dini günlerin merasimlerine de herkes katılabilmektedir.

ABD vatandaşları ülkelerine döndükten sonra gezinin çok olumlu geçtiğini, gittikleri tüm yerlerde kiliselerini ve okullarını gezdiklerini, resmi makamlarımızın ve halkın gezi boyunca kendilerine gösterdikleri büyük misafirperverlikten çok etkilendiklerini ve önyargılarını devam ettiremediklerini bildirmişlerdir.

Diğer taraftan, bugünkü çağdaş normlara uygun olarak, vatandaşlarımızın Batı ülkelerinde ve örneğin özellikle yoğun oldukları Almanya'da 743 cami ve dernek inşa ettirdiğini, bunlardan 42'sinin minareli olduğunu, bazılarında ezan okunabildiğini ve müslümanların bu ülkelerde dini özgürlüklerini hiçbir kısıtlama olmadan kullanabildiklerini, hükümetimizin de vatandaşlarımızın bu haklarının takipçisi ve koruyucusu olduğunu hatırlamakta yarar vardır.

3. 1923 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanmış bulunan Yunanistan'daki Türk nüfus ile Anadolu'daki Rum nüfusun mübadelesini öngören anlaşma çerçevesinde ülkemizi terkeden eski Osmanlı vatandaşı Rumların bugün hayatta olan torunlarının vaktiyle atalarının yaşadıkları mahalleri ziyaret etmeleri de "inanç turizmi" etkinlikleri kapsamında olup, bu vesileyle düzenlenen ayinlere katılmalarında mevzuatımız bakımından bir sakınca bulunmamaktadır. Nitekim, sözkonusu ziyaret ve ayinler güvenlik boyutu da dahil olmak üzere ilgili tüm resmi kuruluşların ve yerel yönetimlerin bilgisi ve izni dahilinde yapılmaktadır.

4. Kuzey Irak'ta "Haremi Kürdistan" ya da başka bir isim altında herhangi bir bağımsız oluşum bulunmamaktadır. Bilindiği üzere, Irak makamlarının, Körfez Krizi'ni takiben 1991 yılında tek taraflı olarak aldıkları bir kararla bölgeden askeri ve idari yönetimini çekmesiyle kuzey Irak'ta bir otorite boşluğu meydana gelmiştir. Irak makamlarının bıraktığı boşluğu doldurmak üzere bölgedeki iki parti, Irak Kürdistan Demokratik Partisi (IKDP) ve Irak Kürdistan Yurtseverler Birliği (IKYB), bölge halkının temel ve günlük gereksinimlerini karşılamak ve bazı yerel hizmetleri sağlamak durumunda kalmıştır.

Kuzey Irak'ta bir devlet kurulduğuna dair aslı olmayan bir iddia ve inanç turizmi çerçevesinde ülkemize yapılan turistik ziyaretler arasında bağ kurulması mümkün görülmemekte; dolayısıyla herhangi bir değerlendirme yapılmasını gerektirecek bir durum bulunmamaktadır.